

Cuvinte de folos ale Cuviosului Părinte Emilian Simonopetrul

Numai eu și Dumnezeuul meu

Iubiții mei, la un singur lucru să luăm aminte: dacă ne vom ruga și dacă ne vom liniști, și dacă vom fi onești înaintea lui Dumnezeu, vom putea face fapte mărețe, și cu sufletul nostru, chiar și în societate. Însă trebuie să fim atenți la un singur lucru, la împrăștiere!

Să învățăm, dacă vrem să fim instrumente ale harului, să învățăm să nu ne ocupăm cu multe lucruri străine. Să nu ne intereseze lucruri care nu ne preocupă. Să nu ne deschidem orizontul într-un mod lumesc, ci să ne înălțăm cu gândul spre cer. Atât cât putem, să ne păstrăm mintea în tăcere. Să nu o lăsăm să se ciopârțească din cauza gândurilor.

Ne poate veni un gând, e omeneste. Însă, atunci când gândurile observă că nu le dăm importanță, nu stăm să analizăm dacă gândul e corect sau nu, dacă să-l ascultăm sau nu, atunci gândul pleacă. Și gândurile ne vor părăsi cu totul dacă nu le dăm nicio importanță. Să nu ne doboare gândurile!

Să nu ne distragă atenția! Să nu începem treburi care nu ne sunt de mare trebuință.

Chiar dacă suntem dascăli, catehizăm pe alții, sau suntem oameni duhovnicești, sau duhovnici, sau povățuitori, ori suntem preoți de parohie sau predicatori, sau orice altceva... În mod necesar, vom avea o activitate, vom organiza ceva. Trebuie să facem și asta. Până și Apostolii se ocupau cu asta, se adunau și spuneau: „Acela va pleca în Japonia, acela va merge în Egipt, celălalt va pleca în India. Era o formă de organizare. Vom face acestea, dar să nu ne deschidem spre lucruri care ne obolesc, ne înșeală, ne împrăștie. Pe cât putem, să ne adunăm în inima noastră, mai mult, gândul nostru să-l adunăm, ca Dumnezeu să-l afle liber și să poată scrie acolo [cuvântul Lui]. Atunci când ne amestecăm în multe lucruri, pe care nu le putem rezolva, atunci când ne încurcăm cu tot felul de treburi, acest amestec al nostru atras de gânduri felurite, devine catastrofal.

De aceea, se spune că în afară de cele 10 porunci, mai există una. Porunca a 11-a spune: „Nu te încurca [în treburile altora].” Să nu ne amestecăm în nimic! Să nu ne încurcăm! Să nu ne mâhnim, să nu ne neliniștim! Să nu ne temem de boala noastră, de moarte, de suferința tatălui nostru, pentru mama și frații noștri!

Să nu ne apuce neliniștea și temerea, ca o agonie: „Ah, va veni 666! Ah, vor face alte acte de identitate! Ah, vom pieri! S-a stricat lumea! S-au vătămat cu toții! S-a stins credința în Hristos! Nimeni nu mai bagă în seamă Biserica!” Ce elemente tulburătoare sunt toate acestea!

Să nu fim distrași pentru nimic în lume: numai eu și Dumnezeu meu!

Dacă cineva îți cere haina, dă-i și cămașa

De dai vreodată ceva cuiva, de i-o ierți, imiți firea lui Iisus. Se referă la trei feluri de legături cu oamenii, folosind exemplul simplu al dării și al luării. Într-o bună zi, cineva îți cere bani. Dacă îi dai și trece termenul, trebuie să ți-i dea înapoi. Dar nu ți-i dă. Dacă tu nu-i vei cere, atunci imiți firea lui Iisus, Care spune că dacă cineva îți cere haina, dă-i și cămașa (*Mt. 5, 40*). De i-o ceri, imiți firea lui Adam, care încă nu a cunoscut harul desăvârșit pe care l-a adus cel de-al doilea Adam, adică Iisus. De ceri și dobândă, te arăți mai jos și de firea lui Adam.

De asemenea, sunt împotriva firii când am bani și-i folosesc rău. Dacă i-aș folosi bine, imit firea omului obișnuit, pământesc. Dacă am virtutea sărăciei imit firea celui de-al doilea Adam, a lui Hristos. Avem adunate în același loc reaua folosire, folosirea bună și duhovnicia. Avva Isaia face acest urcuș ca să ne spună cum trebuie să fie legăturile noastre cu alții, pentru că ne aflăm în pericolul ca celălalt să devină stăpânul nostru fără ca măcar să ne dăm seama.

Când legăturile tale cu celălalt nu sunt decât o pretenție, atunci te afli în stadiul împotriva firii. Pentru că din clipa în care pretinzi ceva de la celălalt: să-ți vorbească frumos, să împlinească legea, să fie bun, să iubească pe Dumnezeu, să vină la biserică la fel ca tine, să fie liniștit ca tine, cazi în ultimul hal de robie.

Când accepți ca celălalt să facă ce vrea, de ajuns fiind să nu te vatăme, avem legătura omenească, lumească, pământească. Ceea ce cauți este, pe de o parte,

un lucru moderat, dar nu se poate împlini, deoarece nu se poate ca celălalt să nu te deranjeze. Oamenii, de obicei, trăiesc lovindu-i și insultându-i pe ceilalți. Prin urmare, ori accept că ceilalți mă vor împiedica în tot ceea ce fac, mă vor insulta, mă vor anihila, mă vor acuza, calomnia, mă vor desconsidera, mă vor îmbrânci neîncetat, și trebuie să învăț să trăiesc în această îmbrânceală, ori nu voi putea să trăiesc și voi rămâne pământesc.

Al treilea tip de legătură este cel duhovnicesc. Învăță că celălalt dorește să-ți ia lucrurile care-ți aparțin, să ți le răpească. Învăță că vrea să te lovească, să te acuze, să te zdrobească. Învăță să te jertfești, să-ți verși sângele, să trăiești ca și cum n-ar exista ceilalți, dar, în același timp, ca și cum ei ar fi binefăcătorii tăi, chiar dacă te-ar duce la martiriu.

Prin urmare, sunt om duhovnicesc atunci când nu mă îndreptățesc în nicio împrăștiere de-a mea, în nicio problemă de-a mea, în nicio luptă sau ciocnire cu oamenii. Așa cum mă apăr cu umbrela de ploaie și cu hainele de frig, tot așa trebuie să învăț să mă păzesc și de ceilalți, fără să vreau să le schimb purtarea sau dispoziția, pentru că niciodată nu încerc să opresc frigul sau ploaia din văzduh. Așadar, nu trebuie niciodată să-mi dau mie dreptate când altul mă deranjează, pentru că întotdeauna sunt deranjat de propria fire, de mine însumi, de patimile mele, și nu de ceilalți.

Avva Isaia ni-l descoperă aici pe despotul nemijlocit, zilnic și văzut, egoul nostru, care apoi ne silește să fugim în pustie ca să ne aflăm libertatea. Dar nu este cu putință să o găsim dacă nu dobândim o desăvârșită libertate lăuntrică, nestăpânirea noastră de către alții, care este ceva lăuntric în cel mai înalt grad, pentru că astăzi mă deranjezi tu, mâine mă va deranja acela, poimâine altul, astăzi îmi spui minciuni, mâine mă vei acuza, îmi vei lua ceva sau mă vei trezi în clipa în care vreau să dorm. Câte nu se pot întâmpla!

O să vă dau un exemplu, zice avva Isaia ucenicilor săi, dar să nu mă răstălmăciți. Vă amintiți de avva Nistero? Trăia atunci împreună cu ucenicii săi, dar niciodată nu le-a poruncit ceva, niciodată nu le-a spus: „Faceți asta sau aceea!”, niciodată nu le-a dat o poruncă, niciodată nu a răspuns la întrebările lor. I-a lăsat să facă ce vor, fără să se îngrijească de ei. Și ceva rău dacă ar fi făcut, nu se îngrijea și nu avea simțământul că el greșește sau că el îi povățuiește la rău. Întâmplarea probabil că este provocatoare pentru câți cred că pot să facă ce nu poate face Dumnezeu. Dumnezeu nu intervine niciodată ca să-I acceptăm învățătura, ca să-I

simțim prezența. Dumnezeu niciodată nu grăiește împotriva, pentru că știe că vom face ceea ce vrem.

Sunt însă oameni care cred că depășesc puterea lui Dumnezeu și pot să impună celorlalți să facă ceea ce cred ei că este drept.

Sursa: Arhimandrit Emilianos Simonopetritul, Tâlcuiri la Filocalie vol.I - Avva Isaia: cuvinte ascetice, Editura Sfântul Nectarie

Oglinda sufletului celuilalt

Când sunt cinstit și mă cercetez pe mine însumi, atunci mă văd ca într-o oglindă. Aceasta îmi dă îndrăzneală și dragoste pentru Dumnezeu, dar și încredere. În paralel însă cu oglinda inimii mele, cu conștiința bună, cu trăirile duhovnicești, cu experiența mea duhovnicească, văd ce are în inima lui și altul care este lângă mine. Adică dobândesc harisma discernământului și a străvederii.

Când cineva este afundat în păcat, îi vede pe toți păcătoși și osândește pe toată lumea. Când este răutăcios, viclean, când urăște, atunci suspectează neîncetat de păcate pe ceilalți. Aceasta se întâmplă pentru că propria lui oglindă, care este conștiința lui, este o mare înspumată.

Nu poate să vadă deci nimic altceva la tovarășii săi în afară de umbre. Păcătosul nu poate să-i laude pe ceilalți oameni. „Întreabă-mă pe mine, dacă vrei să știi cine-i cutare”, îți spune el despre cineva. Și este sigur că nu există om care să nu osândească și să nu critice pe aproapele său și să nu fie muștrat de conștiință. Cine vorbește împotriva altei persoane are un suflet demonic.

Când îți spune: „Ăsta-i mândru, celălalt mâniaș, altul depravat” înseamnă că el însuși este așa. Și dacă presupunem că acum nu este așa, deoarece legea duhovnicească este în lucrare, va deveni cu siguranță.

În groapa pe care ai săpat-o altuia, vei cădea tu însuși în cele din urmă.

De aici ne dăm seama că omul care scoate pe gură cuvinte de judecată la adresa unei terțe persoane nu e cu putință să aibă nici cea mai mică scânteie de lumină

dumnezeiască. Dimpotrivă, este plin de necurăție în suflet. Cel neprihănit, omul curat, nu judecă niciodată pe altul, ci numai pe sine însuși, ca să fie în măsură să urmărească dacă conștiința lui, oglinda inimii sale, este liniștită și diafană.

Așadar, fiindcă persoanele care osândesc, judecă, iscodesc, fac observații, sfătuiesc pe alții au un suflet demonic, Nu vă întovărășiți niciodată cu ele!

Plecați! Spuneți-le: „Iertați-mă, am treabă, nu pot, sunt foarte grăbit!”.

Spuneți-le ce vreți, numai plecați, fiindcă acolo se află un demon și este cu siguranță contagios. Din gura celuiilalt va intra într-a voastră, ca și gripa. Putem avea încredere numai în gura care grăiește cele bune.

Când am o inimă bună și comuniune cu Dumnezeu, atunci mă bucur, și pot să văd inima celuiilalt.

Înțeleg că X este bucuros, în timp ce Y are pe cel viclean într-însul, are gânduri, păcate. Văd chiar și copilăria lui, nașterea lui, toate se văd în oglinda inimii mele.

Aceasta este harisma duhovnicească pe care o primește omul curat.

Sursa: Arhimandrit Emilianos Simonopetritul, *Sfântul ISIHIE - Cuvânt despre trezvie*, Editura Sfântul Nectarie

O chilie atonită